معاون توانبخشی بوشهر در گفت‌وگو با «شرق»:

از مشاهده فیلم‌های ضرب‌وجرح معلولان در مرکز نگهداری شوکه شدیم

رئیس کمپین معلولان: دروغ بزرگ بهزیستی در تخلف مرکز بوشهر

مسئول بهزیستی: فیلم‌های ضرب‌وجرح معلولان را در سایت‌ها دیدیم!

در همین زمینه «مسعود ابراهیمی»، معاون توان‌بخشی بوشهر، در گفت‌وگو با خبرنگار «شرق» در پاسخ به این سؤال که بهزیستی چه زمانی در جریان وقوع تخلف در مرکز «نیلوفران آبی» قرار گرفت و آیا دوربین‌های مداربسته مرکز را مورد بازبینی و بازرسی قرار داده بود؟ تأکید می‌کند: «ما فیلم را از طریق فضای مجازی و سایت‌ها دیدیم و در اولین فرصت نیز برای پیگیری اقدام کردیم. سازمان هم در اسرع وقت با افراد خاطی برخورد و مجوز مرکز را باطل کرد». این مسئول در اداره توان‌بخشی بوشهر در پاسخ به سؤال دیگری که «حتما باید تصاویر مربوط به ضرب‌وجرح از دوربین‌ها رسانه‌ای شود تا سازمان بهزیستی برای نظارت دغدغه‌مند شده و به تکاپو بیفتد؟» ادامه می‌دهد: «این اتفاق و برخوردهای این‌چنینی ممکن است گهگاهی در برخی از مراکز رخ بدهد، اما این تصاویر بسیار بد بود و افکار عمومی را جریحه‌دار کرد. ما به‌عنوان مدافعان حقوق معلولان اجازه نمی‌دهیم حق معلولی ضایع و به او ظلم شود... . ما کاملا بر روی مرکز فوق نظارت داشتیم...». او می‌افزاید: «ما دوربین‌های مرکز را به صورت دقیق بررسی کرده بودیم و تصاویر منتشرشده که منقطع هم بودند، ما را هم شوکه کرد. مستندات تمام اخطاریه‌ها، تذکرات و توصیه‌های بازرسان بهزیستی موجود است. در مراکز دیگر هم با دیدن کوچک‌ترین تخلف، تذکر داده و برای اصلاح امور فرصت کافی داده می‌شد. در این پرونده هم سلب امتیاز از مرکز درس عبرتی برای سایر مراکز خواهد بود تا بدانند که سازمان در صورت تخلف به‌شدت و قاطعانه برخورد خواهد کرد».

احتمال سرایت فساد مدیر یک مرکز به مراکز دیگر دربهزیستی

چه تعداد معلول و مددجو در مرکز «نیلوفران آبی» ساکن بوده و با سلب امتیاز از مرکز و تعطیلی آن تکلیف نگهداری از آنها چه می‌شود؟ سؤالی است که معاون توانبخشی سازمان بهزیستی در استان بوشهر در پاسخ به آن می‌گوید: «در حال جانمایی و استقرار حدود صد مددجو در مراکز دیگری هستیم که به‌زودی به وضعیت‌شان رسیدگی و شرایط نگهداری‌شان مناسب‌سازی می‌شود. در بوشهر نزدیک به ۱۴ مرکز شبانه‌روزی و ۱۵ مرکز روزانه برای نگهداری از معلولان وجود دارد که باید از این ظرفیت برای خدمت‌رسانی به آنها مطابق با گروه سنی‌شان استفاده کرد. نمایندگان سازمان در مدت‌زمان کوتاه بعد از تعطیلی مرکز هم در محل حضور داشته و بر کارهای لازم نظارت دارند».

او در پاسخ به این سؤال که مجوز هر سه مرکز که امتیاز آن متعلق به یک فرد متخلف بوده، باطل شده است، می‌گوید: «مرکز نیلوفران آبی بوشهر در قالب سه ساختمان مجزا فعالیت داشت. ساختمان دختران و پسران زیر ۱۴ سال که مختلط بوده و دو ساختمان مجزای دیگر برای دختران بالای ۱۴ سال و پسران در همین رده سنی که به دنبال تخلفات افشاشده هر سه مرکز باید تخلیه و پلمب شود. کسی که نمی‌تواند یک مرکز را کنترل و مدیریت کند، از عهده اداره ساختمان و مراکز دیگر هم برنیامده و ممکن است فسادش به مراکز بعدی هم سرایت کند».

از چگونگی مخفی‌کاری تصاویر مرکز بوشهر اطلاع نداریم

«ابراهیمی» در پاسخ به سؤال دیگری که گفته می‌شود تصاویر ثبت‌شده از تخلفات از طرف عده‌ای حذف شده است، این موضوع را رد کرده و یادآور می‌شود: «چه کسی امکان حذف دوربین‌ها را داشته؟ این تصاویر بر روی هارد ضبط شده و حذف‌شدنی نیستند. ما تمام دوربین‌های مرکز نیلوفران آبی و البته مراکز دیگر را چک کردیم؛ اما نمی‌دانیم این موارد از تخلف چرا و چگونه مخفی‌کاری شده است. نظارت بر مراکز از سال جاری بسیار جدی دنبال شده و این تصاویر مربوط به سال گذشته است. حتی گزارش فوت پسربچه معلولی در مرکز هم صحت ندارد. هر معلولی ممکن است به دلیل بیماری، شدت بیماری، کهولت سن، مشکلات ریوی و تنفسی یا هر علت بالینی دیگری فوت شود و این اتفاق مستقیما به تخلفی که باعث مرگ مددجویی شود، ختم نمی‌شود». از سوی دیگر گفت‌وگوی رئیس کمپین معلولان با خبرنگار «شرق» درباره تخلف صورت‌گرفته در مرکز بوشهر که آن را اعمال فاجعه در حق معلولان می‌داند، بسیار مهم است.

رئیس کمپین حمایت از معلولان در این مصاحبه با اشاره به تخلف مرکز شبانه‌روزی «نیلوفران آبی» بوشهر و لغو مجوز مرکز تأکید می‌کند: «تا به امروز سابقه نداشته که به فاصله چند ساعت از افشای ویدئو و تخلفات مراکز، مجوز و امتیاز مرکز لغو شود. می‌پذیریم و به این موضوع واقف هستیم که فیلم‌های منتشرشده نشان از وقوع فاجعه‌ای بزرگ در برابر افراد دارای معلولیت و بی‌گناه داشت؛ اما این اعمال فشار رسانه‌ای برای سلب امتیاز از یک مرکز متخلف را اقدامی رو به جلو می‌دانیم».

سمیه جاهدعطائیان: این بار پای خبر یا نسخه صوتی کوتاهی که بتوانند آن را تکذیب یا رد کنند، در میان نبود؛ فیلمی چنددقیقه‌ای از مرکز نگهداری معلولان در استان بوشهر منتشر شد که تأسف و تأثر افکار عمومی را در پی داشت. با آنکه روی فیلم نسبت به دلخراش‌بودن صحنه‌ها هشدار داده شده بود، اما این فیلم در سطح گسترده منتشر و پخش شد. درعین‌حال اظهارات یا دلیل (بهانه‌تراشی) سازمان بهزیستی از وقوع تخلف یا جرم در مرکز «نیلوفران آبی» بوشهر نه‌تنها پذیرفتنی نبود، بلکه همچنان دلایلی که امکان نظارت بر مراکز توان‌بخشی و نظارتی را سلب می‌کند، آشکار کرد. حالا مشخص نیست برای پیشگیری از وقوع تخلفات این‌چنینی که آمار گزارش آن افزایش داشته، چه اقدام و تدابیری اندیشیده می‌شود.

بهزیستی و نظارت بر مراکز توانبخشی

او با بیان اینکه تا زمانی که ساختاری بدون تعارض منافع و جدای از سازمان بهزیستی در برابر این مراکز وجود نداشته باشد، همچنان شاهد وقوع تخلفات آشکار و پنهان خواهیم بود، ادامه می‌دهد: «بارها زمان افشای تخلفات گسترده در مراکز فریاد زده و تأکید کردیم که سازمان بهزیستی نمی‌تواند هم ناظر و هم حامی این مراکز باشد. یک حامی نمی‌تواند زیرمجموعه‌اش را به نقد کشیده و مورد بازرسی و نظارت دقیق قرار دهد. مهم‌تر اینکه تعدادی از مدیران، کارمندان و اقوام درجه‌یک مسئولان قدیم و حال سازمان بهزیستی، صاحب امتیاز این مراکز هستند و عملا دست سازمان بهزیستی برای نظارت دقیق بر این مراکز بسته شده و بهزیستی در این زمینه ملاحظه‌کاری می‌کند».

تخلف از سوی افراد بانفوذ

«تا زمانی که فیلم و مستنداتی از یک تخلف فاش نشود، سازمان بهزیستی تخلف و وقوع یک فاجعه را گردن نگرفته و همچنان بر روی تخلفات سرپوش می‌گذارد و مراکز خاطی هم از تمام روابط پنهان، آشکار و پارتی‌بازی‌های‌شان برای انکار و تکذیب تخلفات بهره‌مند می‌شوند». این نکات از سوی «مروتی»، فعال حوزه معلولان، مطرح می‌شود که در ادامه می‌افزاید: «فرد خاطی و صاحب امتیاز مرکز «نیلوفران آبی» نیز از افراد بانفوذ در سازمان بهزیستی کشور است که نمونه‌هایی از تخلفاتی را که از طرف بهزیستی زیرسبیلی رد شده، در پرونده دارد. مشخص نیست این مرکز با چنین تخلفات فاحشی چگونه همچنان به فعالیت خود ادامه داده است».

بهزیستی از تخلفات مطلع بود؟

«مروتی» می‌افزاید: «مسئولان مرکز و سازمان بهزیستی در اطلاعیه‌ای ضربتی و فوری اعلام کردند که این تخلفات مربوط به سال گذشته بوده و با افراد خاطی برخورد قانونی شده و حتی اخراج شده‌اند؛ اما اگرچه تخلف این‌چنینی در سال گذشته رخ داده، ولی فردی که به دستور دادگستری بازداشت شده یا برای بازداشتش دستور صادر شده، تا هشت روز قبل در این مرکز حضور داشته و اخراج نشده است. درحالی‌که اعلام شده که این فرد خاطی با افشای این فیلم‌ها از مرکز اخراج شده است. این اظهارات خلاف واقع است که از سوی سازمان بهزیستی هم تأیید شده و افکار عمومی را منحرف می‌کند. مسئله مهم دیگر این است که بر اساس تصاویر منتشرشده بعد از دستور دادگستری برای بازداشت فرد خاطی، در همان روز چندین زن و مرد دیگر همچنان در حال بدرفتاری، اعمال خشونت و مشارکت در ضرب‌وجرح مددجویان در مرکز نیلوفران آبی هستند و رئیس مرکز هم شاهد، حاضر و ناظر بر تمام خشونت‌های اعمال‌شده بر معلولان است. مادر یکی از معلولان ساکن در مرکز بوشهر هم اعلام کرده و شهادت داده است که ضارب تا هفته گذشته در مرکز فعالیت داشته است».

رئیس کمپین معلولان با اعلام خنثی‌بودن سازمان بهزیستی در کار نظارت بر مرکز نام‌برده خبر می‌دهد: «بهزیستی همراه با یک تیم چهارنفره، روز چهارشنبه هفته گذشته (۱۱ مرداد) از مرکز نیلوفران آبی بوشهر بازدید کرده و در جریان وقوع تخلفات بودند، اما تنها به دادن تذکر شفاهی بسنده کردند. در ادامه معاونان توانبخشی کشور و استان نیز روز جمعه اخیر یعنی یک روز قبل از افشای رسانه‌ای فاجعه در مرکز بوشهر، از مرکز بازدید سرزده داشته و احتمالا از اخبار وقوع تخلفات گسترده و پنهان مطلع بودند».

عدم ارائه توضیح از سوی بهزیستی برابر با وقوع جرمی بزرگ

«مروتی» با اشاره به گفته مسئولان که این تخلفات و تصاویر مربوط به سال گذشته بوده، تصریح می‌کند: «بهزیستی عذر بدتر از گناه می‌آورد. اگر تصاویر در سال گذشته دیده شده، چرا از مرکز سلب امتیاز نشده است؟ کمپین می‌توانست تاریخ‌های ثبت‌شده در فیلم‌ها را محو کند اما قصد داشتیم تا همه اطلاعات بی‌کم‌وکاست و صادقانه منتشر شود. از سازمان بهزیستی می‌پرسیم که آیا این تصاویر را سال گذشته دیده است؟ باقی تصاویر ضرب‌وجرح معلولان از سوی چه کسانی پاک شده است؟ مسئول مرکز چه دلیل و توضیح فانع‌کننده‌ای دارد؟ اینکه مسئولان مربوطه دلیل و توضیح شفافی ندارند، به تنهایی بزرگ‌ترین ظلمی است که در برابر معلولان بی‌دفاع در مرکز بوشهر اعمال شده است».

«مروتی»، مدیر کمپین معلولان، از زبان مادری که درباره وقوع تخلفات گسترده در مراکز ابراز نگرانی کرده است، می‌گوید: «برخی مراکز خانواده‌ها را تهدید می‌کنند که اگر در مورد تخلفات افشاگری کنند، معلولشان را از مرکز اخراج می‌کنند. مادر یکی از افراد دارای معلولیت اعلام کرده است که در این زمینه چند ماه پیش از سوی مدیر مرکزی که نفوذ بالایی دارد تحت فشار قرار گرفته درحالی‌که فرزند این مادر در مرکز مورد خشونت قرار گرفته و به دلیل نفوذ بالای مدیر مجموعه، نتوانسته جرم مدیر مرکز را اثبات کند. کمپین شاهد و دریافت‌کننده گزارش‌های این‌چنینی فراوانی از تخلف در مراکز است».

چرا از محل کمک‌های خیرین برای مددجویان هزینه نمی‌شود؟

او تأکید می‌کند: «بهزیستی بعد از مشاهده تخلف در مرکز بوشهر، از انبار و آشپزخانه این مرکز هم بازدید کرده است؟ می‌داند که از گوشت با کیفیت پایین و مواد فاسد یا تاریخ گذشته استفاده شده است؟ آیا لباس مددجو و افراد دارای معلولیت را کنار زده است تا ببیند و بررسی کند که معلولان پوشینه دارند یا مثل زمان‌های قدیم کهنه و لاستیکی شدند؟ چرا وقتی هزینه پوشینه معلولان توسط خیران تأمین می‌شود، از محل کمک‌های خیران و یارانه بهزیستی برای مددجویان هزینه نمی‌شود؟ آیا بهزیستی در این مدت اطلاع داشته که دست مددجویی با نام «علیرضا حیدری» بر اثر شدت ضربات کارکنان مرکز بوشهر دچار شکستگی و صدمه جدی شده است؟». رئیس کمپین حمایت از معلولان با طرح پیشنهادی درباره نظارت وزارتخانه‌ای که در این حوزه صلاحیت داشته باشد، تصریح می‌کند: «تا نظارت دقیق و موشکافانه از سازمان بهزیستی به وزارت بهدشت و به‌صورت مشخص سازمان نظام پزشکی محول نشود، در حوزه مراکز نگهداری و توانبخشی افراد دارای معلولیت اتفاق خاصی رخ نخواهد داد. بهزیستی وظیفه نظارتی و درعین‌حال وظیفه پیشگیرانه و بازدارندگی دارد. اگر بهزیستی با مشاهده تخلفات ثبت‌شده در دوربین با مراکز به‌صورت جدی برخورد کرده و به کوچک‌ترین تخلفات اهمیت دهد، برای مراکز دیگر درس عبرت شده و از تخلفات گسترده این‌چنینی پیشگیری می‌شود».

ادعای خدمت صرف به معلولان

«مراکز توانبخشی و نگهداری افراد دارای معلولیت با دریافت مجوز، از سازمان بهزیستی یارانه مشخصی دریافت می‌کنند و سازمان به‌راحتی می‌تواند عملکردشان را بررسی کند؛ اما صاحبان مراکز افراد بانفوذی هستند که با زدوبند و رابطه‌بازی تخلفات را لاپوشانی کرده و حتی این افراد قبل از آمدن بازرس، در جریان زمان بازرسی قرار گرفته و استانداردها را به‌صورت موقت رعایت می‌کنند. مراکز حتی گزارش شفافی از میزان کمک خیرین و مشارکت‌های مردمی ارائه نداده و مشخص نیست چه میزان از پول خیرین برای معلولان در مراکز هزینه می‌شود...». این نکات را رئیس کمپین معلولان مطرح کرده است. «مروتی» به این سؤال که مدیران مراکز اعلام می‌کنند که یارانه تعلق‌گرفته به مراکز بسیار ناچیز بوده و مراکز با کمبود بودجه مواجه هستند، پاسخ می‌دهد: «اینها همه بهانه است تا شهریه بیشتری از خانواده‌های مددجویان بگیرند و یارانه، مشارکت یا کمک‌های خیرین و مردم را بیشتر کنند. برای نمونه مدیر مرکز «نیلوفران آبی» بوشهر علاوه بر این مرکز، صاحب‌امتیاز دو مرکز دیگر هم بوده، اگر این مراکز صرفه اقتصادی ندارند، پس چطور یک نفر به‌صورت هم‌زمان سه مرکز را اداره می‌کند؟ به نظر می‌رسد نوعی نگاه بیزینسی، مادی، تجاری و منفعتی در حوزه راه‌اندازی مراکز وجود دارد و باید به گفته کسی که ادعای کمک و خدمت صرف به معلولان را دارد، شک کرد».

امکان بازبینی دوربین‌های مداربسته به خانواده مددجویان داده شود

این کنشگر و فعال در حوزه معلولان، بهزیستی را مقصر اول و آخر وقوع تخلفات گسترده و تأسف‌بار در مراکز تابعه خودش می‌داند؛ «تمام مشکلات به خاطر عدم نظارت کافی سازمان بهزیستی و نبود برخورد قاطع است». اگر بودجه و یارانه‌ای که دولت به مراکز نگهداری می‌دهد، به‌صورت مستقیم به خانواده‌های مددجویان و افراد دارای معلولیت داده شود، بسیاری از خانواده‌ها نسبت به نگهداری از عزیزشان داوطلب شده و بچه را به مراکز نمی‌سپارند. مهم‌تر اینکه اگر وظیفه نظارت بر مراکز به وزارت بهداشت و سازمان نظام پزشکی که شخصیت حقوقی خارج از سازمان بهزیستی بوده، واگذار شود، حجم بسیاری از تخلفات کمتر شده و نظارت به‌درستی اعمال خواهد شد. این پیشنهاد از سوی «مروتی» مدیر کمپین معلولان مطرح شده و در ادامه دادن مجوز دسترسی و بازبینی فیلم‌های ضبط‌شده در دوربین‌های مداربسته توسط سه، چهار خانواده از مهم‌ترین مطالباتی است که سال‌ها بر روی آن تأکید شده است. دسترسی تعدادی از خانواده‌ها به دوربین‌های مداربسته می‌تواند جلوی بسیاری از تخلفات در مراکز را بگیرد. مرکز «نیلوفران آبی» بوشهر با داشتن صد مددجوی دارای معلولیت تعطیل شد، اما با توجه به وقوع تخلفات در مراکز وابسته به بهزیستی که بسیاری از آنها در نقطه کور و دور از چشم دوربین‌های مداربسته رخ می‌دهد، این نگرانی همچنان وجود دارد که آیا مراکز جدیدی که پذیرا و عهده‌دار مسئولیت آنها هستند، صلاحیت نگهداری دارند یا از وجدان کاری لازم برای نگهداری از افراد دارای معلولیت برخوردار هستند یا نه. تلاش خبرنگار «شرق» برای برقراری ارتباط با مدیرکل بهزیستی بوشهر برای شفاف‌سازی در این زمینه بی‌نتیجه ماند و سازمان بهزیستی کشور نیز با انتشار اطلاعیه‌ای، از پاسخ‌گویی شفاف در این زمینه که اماواگرهای فراوانی داشته، شانه خالی کرد.

حادثه در بهشت ساخت‌وسازهای غیرمجاز

شرق: عصر روز گذشته چند ساختمان در حال ساخت هم‌زمان در منطقه ۱۹ ریزش کردند؛ ریزش ناگهانی چند ساختمان غیرمجاز در جریان فرایند تخریب در جنوب تهران تا لحظه نگارش این گزارش سبب مرگ سه نفر و مصدومیت ۱۱ نفر از شهروندان شده است. چهار نفر از مصدومان از زیر آوار نجات پیدا کردند . دو نفر از جان‌باختگان از مأموران نیروهای انتظامی بودند. این دو پیکر متعلق به سرهنگ یزدان سلیمان‌آبادی، رئیس پایگاه دهم پلیس امنیت تهران بزرگ است که مورد شناسایی قرار گرفت و جسد دوم نیز مربوط به سرگرد حسین اسماعیلی از پرسنل پایگاه دهم پلیس امنیت تهران بزرگ است. ریزش ساختمان مربوط به یکی از محلات پرخطر تهران بود. همان منطقه‌ای که یک‌شبه ساختمان‌های غیرمجاز ساخته می‌شوند و برخی از آنها با ترمز یک کامیون فرومی‌ریزند. برخی محلات این منطقه را بهشت ساخت‌وساز غیرمجاز می‌دانند. یکی از شاهدان حادثه می‌گوید وضعیت خیابان شکوفه غربی، شهرک احمدیه عجیب است و سراسر خیابان در حال ساخت‌وساز هستند. در حادثه روز گذشته تا زمان تنظیم گزارش چهار نفر از زیر آوار بیرون آورده شدند. سخنگوی سازمان آتش‌نشانی به «شرق» می‌گوید نمی‌تواند بگوید این حادثه فوتی دارد یا نه زیرا عملیات آواربرداری به اتمام نرسیده است. پلیس تهران اعلام کرده که این حادثه در حین تخریب ساخت‌وسازهای غیرمجاز رخ داده و چهار نفر از عوامل انتظامی و دو مأمور شهرداری در زیر آوار محبوس شده‌اند. سیدجلال ملکی، سخنگوی سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهر تهران، درباره جزئیات این حادثه می‌گوید: در ساعت ۱۲:۲۴ ظهر روز یکشنبه حادثه ریزش ساختمان به سامانه ۱۲۵ اطلاع داده شد که در پی آن شش ایستگاه آتش‌نشانی به همراه عوامل گروه نجات با چند دستگاه جرثقیل و تجهیزات آواربرداری به محل حادثه واقع در خیابان شکوفه غربی، شهرک احمدیه اعزام شدند. با حضور آتش‌نشانان در محل مشاهده شد چند ساختمان در حال ساخت در مجاورت یکدیگر قرار داشته‌اند که ناگهان تخریب شده‌اند، به طوری که یکی از ساختمان‌ها به طور کامل ریزش کرده و بخش‌هایی از چند ساختمان نیز ریزش کرده بود. با توجه به اینکه این ساختمان‌ها در حال ساخت بودند، کسی در واحدهای آنها ساکن نبوده است. تاکنون نیز عوامل آتش‌نشانی موفق به نجات دو نفر از زیر آوار شده‌اند که این افراد به عوامل اورژانس مستقر در محل حادثه تحویل داده شدند. به گفته ملکی عملیات آتش‌نشانان و دیگر تیم‌های امدادی در محل ادامه دارد و عوامل انتظامی نیز در اطراف محل وقوع حادثه مستقر هستند و به محض دریافت اخبار تکمیلی نسبت به اعلام آن اقدام خواهد شد. همچنین مرکز اطلاع‌رسانی پلیس پایتخت با انتشار اطلاعیه‌ای درباره این حادثه اعلام کرد از ابتدای صبح روز یکشنبه ۱۵ مرداد ۱۴۰۲ و در اجرای دستور مقام قضائی مبنی بر برخورد با ساخت‌وسازهای غیرایمن و غیرقانونی، واحدهای انتظامی فرماندهی تهران بزرگ برای پشتیبانی از عوامل شهرداری تهران در محله خلازیر واقع در منطقه ۱۹ تهران حاضر شدند. ساعاتی پیش و در زمان اجرای تخریب یکی از واحدهای غیرایمن در این منطقه به علت عدم رعایت نکات ایمنی از سوی ساختمان‌های هم‌جوار این ساختمان و عدم پایداری سازه، پنج ساختمان هم‌جوار دچار تخریب شدند که بر اثر آن چهار نفر از پرسنل انتظامی و دو نفر از پرسنل شهرداری در زیر آوار ساختمانی گرفتار شدند. در حال حاضر با توجه به حضور تیم‌های امداد و نجات در محل، عملیات برای رهاسازی افراد گرفتار در زیر آوار ساختمانی در حال اجراست که تا این لحظه چهار نفر از زیر آوار نجات پیدا کرده‌اند و اقدامات برای نجات جان سایر افراد گرفتار در زیر آوار با سرعت در حال اجراست. شاهین فتحی، مدیرعامل جمعیت هلال احمر استان تهران نیز با اشاره به حضور امدادگران هلال احمر در محل حادثه گفت چهار تیم ارزیاب به محل حادثه اعزام شده‌اند و مأموریت خود را در هماهنگی با دیگر عوامل امدادی آغاز کرده‌اند. رئیس اورژانس تهران نیز تا ساعت ۱۷:۴۰ روز گذشته مصدومان این حادثه را ۱۱ نفر اعلام کرد که از این تعداد، هشت نفر به بیمارستان اعزام و سه نفر نیز در محل درمان شدند. گفتنی است در لحظات پایانی نگارش گزارش دو نفر زنده از زیر آور نجات پیدا کرده بودند، فرد سوم هم زنده از زیر آوار بیرون آمد که به علت شدت جراحت جان باخت. احتمال افزایش کشته‌های این حادثه وجود دارد.

گزارش

چند درصد پله‌برقی‌های تهران ایمن است؟

پله‌هایی که جان می‌گیرند

شرق: روایت‌ها اندکی متفاوت است؛ اینکه دختربچه ۹ساله خودش روی پله‌های برقی پل عابر پیاده نشسته و دستانش گیر کرده یا چند ثانیه آمده بند کفش‌هایش را ببندد و آن حادثه تلخ روی پله‌برقی خیابان تختی رخ داده و او حالا یکی از دستانش را ندارد.

اعضای شورای شهر تهران روز گذشته به این حادثه واکنش نشان دادند و دو عضو شورای شهر تهران به جای شهرداری از خانواده این دختربچه عذرخواهی کردند. شهرداری تهران بعد از رسانه‌ای‌شدن این حادثه طی دو اطلاعیه اعلام کرد که این پله‌برقی سالم بوده و بازدیدهای دوره‌ای نشان می‌داد که مشکل ایمنی وجود نداشته و والدین کودک باید روی پله‌برقی دستان کودکانشان را بگیرند.

حبیب کاشانی اولین عضو شورای شهر تهران بود که به خاطر این حادثه از خانواده این کودک عذرخواهی کرد. او گفت: نمی‌دانیم سازمان زیباسازی، حوزه حمل‌ونقل یا سازمان آتش‌نشانی در این زمینه مسئولیت دارند؟ ما برای این حادثه عذرخواهی می‌کنیم که یکی از اتباع عزیز دچار این سانحه شدند و باید در تمام مراحل کنار خانواده باشیم تا درد آنها کاهش یابد. آیین‌نامه‌ای را درخصوص پله‌های برقی داریم و شهرداری تهران مکلف شده پس از ابلاغ مصوبه دستورالعمل را تهیه کند و ارائه دهد، اما هنوز ارائه نداده است.

کاشانی تأکید کرد: همسو با توسعه کمی، به نگهداشت توجه بسیار کمی شده و بر اساس گزارش دادگستری در پایان سال ۱۴۰۰ آمار پله‌های روشن ۵۲ درصد بوده که ۱۰ درصد ایمن بوده‌اند.

تعمیرات به صورت مقطعی غیرمنطقی بوده و فاقد توجیه اقتصادی است. ۲۹ برند پله‌برقی وجود دارد که بعضا در کشور خود نیز فعال نیستند و کیفیت و استاندارد لازم را ندارند و موجب شده شهرداری تهران نسبت به تأمین تجهیزات با مشکل مواجه شود.

کاشانی تأکید کرد: ۱۲۱ پل و ۴۸۴ پله‌برقی بدون در نظر گرفتن عوامل محیطی و اجتماعی، ساعت کارکرد و قرارگیری در مجاورت اماکن پرتردد مورد استفاده شهروندان است. تجهیزات پل‌ها و امکانات ایمنی از ۲۵ مکانیسم دنیا از ۱۵ مکانیسم برخوردار هستند.

قدرت‌اله محمدی مدیرعامل سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهر تهران هم در گزارشی در صحن شورای شهر تهران به وضعیت پله‌های برقی در سطح شهر پرداخت و گفت: در سال ۱۴۰۱ سازمان برای ۵۰۰ پله ۲۲ منطقه دستورالعمل صادر کرد و به شهرداران مناطق جهت رفع ناایمنی پله‌ها ابلاغ کرد که اتفاقات خوبی در سال قبل افتاد. کل حوادث سه مورد بوده و حادثه آنچنانی در مورد پله‌های برقی نداریم؛ نوجوان ۱۲ساله می‌خواسته بند کفش خود را ببندد که انگشت او لابه‌لای پله گیر می‌کند و این نوجوان دچار سانحه می‌شود.

محمدی با بیان اینکه ساعت ۱۹:۵۰ حادثه به آتش‌نشانی اعلام می‌شود، یادآور شد: ساعت ۱۹:۵۲ آتش‌نشانان به محل اعزام می‌شوند و ترافیک سنگین در بلوار ابریشم باعث می‌شود که در هفت دقیقه و ۳۰ ثانیه به محل برسند. وقتی جسم خارجی وارد پله‌برقی می‌شود، برق به صورت هوشمند قطع می‌شود و سه کف پله به صورت استاندارد حرکت می‌کند تا دیگر عابران پیاده دچار حادثه نشوند؛ این کودک روی آخرین پله‌ها بوده که عضوی از دست او قطع شده بود و تعدادی از پله‌ها را باز کردند تا عضو قطع‌شده پیدا شود که ۲۰ دقیقه زمان برد. کلانتری و اورژانس در محل حضور داشتند و عضو قطع‌شده را تحویل خانواده مصدوم دادند. برای تشخیص این حادثه سامانه ۱۳۷ را رصد کردیم که هفت تماس مبنی بر خاموشی دستگاه‌های پله‌برقی بوده و اصلا نقص فنی اعلام نشده بود؛ HSE درخصوص پله‌برقی مورد نظر انجام شده بود و با وجود نصب علائم هشدار، سهل‌انگاری عابر پیاده به عنوان علت حادثه اعلام می‌شود. متأسفانه فرد آسیب‌دیده روی پله نشسته بوده و دست او وارد قسمت کناری پله‌برقی می‌شود.

ناصر امانی پس از این سخنان گفت: طبق گفته آقای محمدی، مدیرعامل مترو از اول سال تاکنون هفت بار در مورد این پله‌برقی با ۱۳۷ تماس گرفتند و گفتند این پله‌برقی خاموش است. خاموشی یعنی نقص فنی؛ شهرداری که تعمدا پله‌برقی را خاموش نمی‌کند؛ یا نقص فنی یا کمبود لوازم یدکی است یا اشکالی وجود دارد که پله‌برقی را خاموش می‌کنند و نشان می‌دهد این پله ناایمن بوده و نقص فنی داشته است. باید هم عذرخواهی و هم اظهار شرمندگی بکنیم که دست یک دختر کوچک را که امید به آینده داشته، این پله از مچ قطع کرده است.

او ادامه داد: کارشناسی که می‌تواند درباره این موضوع نظر دهد، یک کارشناس فنی رسمی دادگستری است که می‌تواند مشخص کند به چه میزان فردی که از این پله‌برقی استفاده کرده مقصر است و به چه میزان شهرداری و کسانی که مسئول نگهداری این پله بودند. خیلی مهم است که در مورد این حادثه بی‌تفاوت نباشیم. از دو روز قبل که این حادثه رخ داده، شورا و شهرداری مورد سؤال و هجمه‌اند که تا کی قرار است این حوادث در شهر تهران تکرار شود؟ ای‌کاش به جای سازمان زیباسازی، روابط‌عمومی و امور بین‌الملل شهرداری اطلاعیه می‌داد و عذرخواهی می‌کرد و با خانواده ابراز همدردی می‌کرد و خسارت را بر عهده می‌گرفت؛ نه اینکه یک اطلاعیه بدهند و پیشاپیش خود را از همه چیز تبرئه کنند و تقصیر را گردن یک کودک ۹ساله و مادرش بیندازند که میهمان ما بودند. این نوع بیانیه صادرکردن دور از انصاف بود. در همین‌جا از افکار عمومی عذرخواهی می‌کنم و به جای روابط‌عمومی شهرداری ابراز تأسف و همدردی می‌کنیم و حق این خانواده می‌دانیم که در مراجع قضائی علیه شهرداری تهران احقاق حق کنند و یک کارشناس رسمی بی‌طرف و تخصصی این حادثه را بررسی کند و میزان سهم تقصیر شهرداری تهران را معلوم کند و آن را به افکار عمومی اعلام کند و همه گناه را به گردن یک کودک بی‌گناه افغان نیندازند.

جعفر تشکری‌هاشمی رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورا هم با بیان اینکه علاوه بر دلجویی از خانواده باید موارد درمانی دنبال شود، گفت: به جای توجیه باید به دنبال رفع نواقص برویم. فاصله باید سه میلی‌متر باشد و وقتی این فاصله افزایش پیدا کند و دنده‌ها بکشند چنین حادثه‌ای رخ می‌دهد. تمام ابراز و امکانات باید در چنین مواردی در اختیار قرار بگیرد تا در صورت بی‌احتیاطی فرد از آسیب‌دیدن جلوگیری شود و اینکه بگوییم خودتان مواظب خودتان باشید بی‌مسئولیتی مسئولان است. سازمان زیباسازی تخصصی در این زمینه ندارد و مرتب ایمنی پله‌های برقی بین سازمان‌های شهرداری جابه‌جا شده و بنده پیش از این نیز اعلام کردم که مسئولیت باید به شهرداری مناطق واگذار شود. اینکه بگویند بیمه مسئولیت داریم خارج از ادب مسئولیت است.

سیدمحمد آقامیری رئیس کمیته عمران شورا با بیان اینکه پله‌برقی مکانیزه نداریم، گفت: اینکه چنین سیستمی در فضای باز که بارندگی و باد را شاهد هستیم، به کار گرفته شود، درست نیست؛ چون دستگاه‌های مکانیکی به خاک حساسیت دارند و استفاده از آنها توجیه فنی ندارد و اصلا درست نیست. بیشتر پله‌ها مستعمل شده و این زنگ خطر است و ممکن است که اتفاقات بدتری بیفتد؛ ما طرحی را دادیم که پله‌ها به رمپ‌های هشت‌درصدی یا پله‌های ۱۳سانتی‌متری تبدیل شوند و معلولان نیز بتوانند از رمپ‌ها استفاده کنند.

آقامیری با بیان اینکه ما طرح را به سازمان زیباسازی ارائه دهیم، یادآور شد: بر اساس اعلام سازمان زیباسازی ۵۳ پله در حال جمع‌آوری و تبدیل به رمپ هشت درصد است و پیشنهاد بنده این است که یک طرح دوفوریتی در شورا ارائه دهیم و بر آن اساس در طول یک سال تمام پله‌های برقی جمع‌آوری و به رمپ تبدیل شوند.

مهدی عباسی رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر تهران هم با بیان اینکه قطعا و احتمالا مقصری در این حادثه وجود دارد و باید شناسایی شود، گفت: ما منتظر نظر کارشناسی می‌مانیم، اگر استانداردها رعایت شده بود که هیچ اما اگر کوتاهی شده بود فرد، پیمانکار یا مدیر بالاتر باید مورد برخورد قرار بگیرند.